

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Damnata opinio eorum qui hoc jus Principibus vindicant. Eorum tamen consensus necessarius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Nov. 19. ...

nuit. Accidit tamen huic provinciae ut temporibus Honorij Imperat. aliquot urbibus minueretur; quae cum tribus oppidis à Bithynia recisis, in provincia specialis nomen concesserunt, cui Honoriadis nomen impositum. Huic novae provinciae sua metropolis non defuit, nempe Claudiopolis, una ex urbibus Bithyniae; quae statim eadem dignitate in Ecclesia aucta est. Vnde Claudiopolis recensetur inter civitates metropolitanas in subscriptionibus Concilij Chalcedonenfis aequè ac civitas Gangraram. Ex Honoriade & reliqua Paphlagonia unum provinciae corpus Iustinianus constituit, ea lege, ut de dignitate ecclesiastica utriusque metropoleos nihil deperiret. Ante conjunctionem istam videtur imminuta semel Paphlagonia, adjuncta fuisse Galatiae. Vnde vetus auctor scripsit: εν τῇ Γαλατία Παφλαγονία. Quod Gangrensis clericis occasionem praebuit trium Episcoporum suorum ordinationem ab Episcopis Ancyrae Metropolitanis Galatiae petere.

Descriptio provinciae MS. adjecta Prolemano. Conc. Chalc. A.D. XV.

Nov. 31. De descriptione quatuor Praefidum Armeniae c. 1. ...

Quam religionem in provinciarum conjunctionibus adhibuit Iustinianus ut nihil immutaret in sacerdotiis, eadem usus est in provinciarum sectionibus. Armenia tributa fuerat in primam & secundam, & suis Metropolitanis parebat. Sed Iustiniano, qui devictis barbaris Imperij fines protulit, visum est integram Armeniam in quatuor provincias partiri, quae totidem magistratibus regenda committeretur. Quae vero, inquit, ad sacerdotia spectant, ea, ut saepe diximus, volumus in pristina manere forma, negotio ipso neque circa jus metropolitanum neque circa ordinationes vel mutationem vel novationem suscipiente.

Epistola Leonis ad Child. T. r. c. Conc. Gall. an. 538.

IV. Gallicana Ecclesia in eandem sententiam cum Synodo Chalcedonenfi & Innocentij decreto conspiravit, putavitque nefas esse Regum imperio episcopatus novos institui. Cum enim Childebertus Rex Francorum Meleduni, quae urbs erat in dioecesi Senonensi sita, Episcopum ordinandum ad petitionem plebis curaret, & in eam rem cuperet Leonem Senonensem Episcopum Metropolitanum adesse; ille constantissime respondit epistola ad Regem data: Custodite, quae so, statuta Patrum; & Canonum severitate constricti, non patiamini, sicut scribitis, ad petitionem ejus plebis, superstitite proprio Sacerdote, alterum Episcopum ordinari. Quia si hoc credunt quod nefas est credi, desertores potius judicandi sunt quam fideles. Et non eorum preces facile audiri debent à Principe, quorum petitionibus potius generantur scandala, quam pax Deo amata servatur. Epi-

stolam verò his verbis concludit: Nam gloria vestra optimè debet & credere & scire, quia si contra statuta Canonum quicumque Episcoporum sine consensu nostro Meledone Episcopum voluerit ordinare, usque ad Papae notitiam vel synodalem audientiam, tam hi qui ordinaverint, quam qui ordinati fuerint, à nostra erunt communione disjuncti.

V. Novi episcopatus institutionem tentaverat tantum Childebertus. Sed Sigiberti Regis consensu peracta fuerat in Castro Dunensi, parociae Carnotena; ubi Promotus Presbyter, secunda dioecesi, Episcopus fuerat institutus. Aegre tulit hanc sibi & Ecclesiae Carnotena; factam injuriam Pappolus Episcopus Carnotensis, qui rem omnem ad Concilium Parisiense detulit. Et synodus quidem nefarium conatum damnans, Promotum ab episcopali dignitate dejecit, & integræ dioeceseos administrationem Pappolo restituit; sed præterea Regem gravi oratione officij sui admonuit ne Promoti causam conclamata ultra tueretur: Quantum ineffabili gaudio synodali Concilio nuntiat, quandoquidem à Catholico Principe res nova pro dilectione Christi concipitur, tantum lamentabile execrandumque censetur, cum in Ecclesia sancta contra Deum & contra canonum disciplinam dissensio generatur. Tum recitata Promoti consecratione, addit: Quam rem licet vix credere possumus cum consensu gloriae vestrae fieri potuisse; tamen si cujuscunque prava suggestioni preventi, in hac tam obscena & Ecclesiae universae contraria consensistis, ab hujusmodi scandali defensione sinceritatis vestrae conscientiam expietis.

Epistola Conc. 171. xv. ad Imperatorem Regium. 171.

VI. Cum Rogerius Calabriae & Siciliae Comes felicibus armis Siciliam à Sarraenis extorsit, in id omne studium suum contulit, ut episcopatus in illa insula restitueret. quod perfecit immani sumptu, & liberalitate quae hominem gente Gallum deceret. Ac primò Troinensem episcopatum instituit: quem deinde cum Messanensi, cujus restaurationem aggressus est, diplomate suo conjunxit quidem, sed de Summi Pontificis consilio & auctoritate, ut patet ex ipsarum literarum Rogerij lectione, quas Sigilli nomine inscripsit. Eadem auctoritate Pontificis Gnesnensem archiepiscopatum in Polonia ab Ottone III. constitutum fuisse anno DCCCCXCIX. ex Ditmaro rectè censuit Illustrissimus Cardin. Baronius.

Estat diploma Rogerij apud Childebertum Prolemano. In antiquo jure ecclesie siculae part. 1. c. 7. III. Card. Bar. an. 999.

VII. Quare non est quòd à communi Univerfalis Ecclesiae sensu recedamus, fœda in Principes adulatione; ut contigit Marco Antonio de Dominis, qui episcopatum institutionem Regibus perperam

Marcus Anton. de Dom. l. 4. De Rep. Eccl. c. 1. §. 134. & 139.

&

& contra ipsos Canones asseruit. cujus sententiam recentiores aliqui amplexi sunt. Tota rei istius disponendæ ratio ad Ecclesiam pertinet, quemadmodum dixi. quam tamen sine consensu Principum peragere non debet, ut ostendam libro IV. cap. XIII.

CAPUT X.

Synopsis.

I. Etsi Principes leges ecclesiasticas condere non possint, ad Tuitionem Canonum tenentur ex officio. De religione satagere debent etiam pagani Principes, ob civium tranquillitatem. Et legibus suis injurias Deo factas ulcisci Christiani Reges, ad Dei cultum amplificandum adhibiti ex eo quod Christo nomen dederint.

II. Garcia opinio, putantis eundem esse finem legum civilium & ecclesiasticarum, apud Christianos, scilicet felicitatem æternam civium. Discrimen harum legum ex sententia auctoris. Canones singulis instrumenta felicitatis illius parant. Leges pacem publicam singulis civibus, & per consequentiam, æternam felicitatem. Paris & Regis in hoc capite comparatio.

III. Societas religionis & regni. Virique prospicere tenentur Princeps. ex Theodosio, & Concilio Ephesino.

IV. Tuitio Ecclesie Regibus Christianis commissæ à Christo. Probatum ex Paulo, & Augustino.

V. Idem probatur è psalmo secundo & variis locis Augustini, & è Sixto I.

VI. Discussus Eusebii locus de Episcopo N. qui male vulgo explicatur. Constantinus dictus ab Eusebio Episcopus communis.

VII. Pacem Ecclesia conservabant Principes, inditis synodis, & confirmatione decretorum synodaliùm, à Iustiniano, & Quinta Synodo.

VIII. Discrimen inter Decreta fidei & disciplina, quod attinet ad confirmationem Principum.

IX. Synodus Nicæna à Constantino confirmata, Constantinopolitana à Theodosio, & Ephesina ab alzero Theodosio.

X. Marcianus confirmat Chalcedonensem.

XI. Iustinianus depositioni Anthimi imperialem auctoritatem adjunxit.

XII. Constantinus Paganus confirmat decreta Sextæ Synodi, quod gratum Leoni secundo. Synodus in Trullo petit confirmationem à Principe. Septima & Octava Synodus ab Imperatoribus confirmata, postquam illis constitit libero consensu Episcoporum omnia decreta.

XIII. Principes non condunt novos canones, sed conditorum executionem decernunt, ex Facundo Hermianensi.

I. **E**T SI leges ecclesiasticæ & spirituales libus rebus indicere, modo quem capite septimo explicui, non contineatur intra fines regie potestatis, at tamen canonicas constitutiones suis etiam legibus tueri ex officio Principes tenentur. Quod ita velim intelligi, ut non solum interpellati & rogati Principes ministerium suum ad Ca-

nonum observationem commodare possint, sed etiam ex officio in eam curam incumbere teneantur. Licet enim Reipublicæ administratio eo sine illis à divino numine concredita sit, ut civium tranquillitatem procurent, atque ex illo capite de vera religione constituenda debeant esse solliciti, quia cives in officio suo erga se & erga Principem religionis cultu veluti vinculo quodam adstringuntur, ut de Romanis observavit Augustinus, in nobiliores tamen curas ipsa natura duce assurgunt. Etenim cum naturæ auspiciis unicuique sit insita superni alicujus numinis cognitio, à quo cetera omnia pendent; ipsi etiam Principes, quibus veræ religionis lumen non effulsit, non solum privatis studiis numen illud colere tenentur, sed etiam publicis legibus contumelias quæ illi aut idololatriæ aut monstris criminum à civibus inferuntur, ulcisci. Si paganos Principes huic officio addictos fatemur; quanto magis Principibus Christianis, qui vera fide imbuti, auxiliis gratiæ, naturalis cognitionis fines excesserunt, religionis promovendæ & tuendæ curam impensius incumbere dicemus; ita ut omne studium suum & operam conferant ad cultum divini numinis amplificandum, qui in fide & disciplina versatur. Ad quæ officia Principes adigi putamus, non ex eo tantum capite quod ea ad felicitatem Imperij conducant, quæ quidem ut plurimum cum illis est conjuncta, sed ex eo etiam, quod nomen suum Christo dederint, eique caput suum & ipsam regiam dignitatem devoverint.

II. Quod ut accuratius intelligatur, observandum est sententiam meam abesse à Fortunij Garciae opinione, qui eundem esse legum civilium & canonicarum finem contendit; adeo ut legi civili non solum propositus sit finis promovendæ tranquillitatis publicæ, sed etiam veræ æternæque felicitatis civibus procurandæ. Fateor enim hoc esse præcipuum discrimen inter canonum decreta & leges publicas, (ut ego quidem existimo, licet alij aliter interpretentur) quod illa unicuique Christiano felicitatem æternam parent, & ad eum finem instrumenta accommodata subministrant; hæ verò Reipublicæ pacem, & singulorum civium, quatenus sunt partes Reipublicæ, promoveant, & cultum Christo debitum generaliter fanciant, pœnis in contumaces latis; unde per consequentiam amotis impedimentis, felicitas æterna singulorum civium procuretur. Par esse videtur hac in parte Regis & Patris officium. Vt enim parentibus incumbit, præcipue quidem ut liberos exhibeant, sed huic naturali curæ ac-

August. lib. 4. de Civ. Dei cap. 32.

Fortunij Garciae De ultimo fine utriusque iuris. Vide Suarez lib. 3. De legibus c. 11.

L